

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z udziałem zainteresowanych: [...]
o wysokość podstawy wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 grudnia 2013 r.,

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie w odniesieniu do zainteresowanego Z. B. i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania;**
- 2. dalej idące zażalenie oddala.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z 10 października 2012 r. oddalił apelację skarżącej spółki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 10 grudnia 2010 r. Przedmiotem sporu była wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych (ubezpieczonych). Spółka wniosła skargę kasacyjną i wartość przedmiotu zaskarżenia określiła na 55.709 zł. Sąd weryfikował tę wartość biorąc za podstawę wysokość należnych składek obliczoną od przychodów

ubezpieczonych osobno do każdego z nich. Spółka w takiej sytuacji wskazała, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi w sprawach zainteresowanych: P. P. – 3.165 zł, S. S. – 6.833 zł, M. P. – 2.787 zł, Z. B. – 10.418 zł i M. S. - 300 zł. Sąd z urzędu sprawdził wpz podaną przez spółkę w odniesieniu do Z. B. Zwrócił się do pozwanego ZUS o podanie różnicy pomiędzy wysokością należnych składek a wysokością składek zapłaconych. Pozwany poinformował, że różnica ta wynosi 9.733,81 zł, po czym w kolejnym piśmie podał, że wynosi 9.445,46 zł.

Zaskarżonym postanowieniem z 19 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach zainteresowanych: P. P. na 3.165 zł, S. S. na 6.833 zł, M. P. na 2.787 zł, Z. B. na 9.446 zł i M. S. na 300 zł. W konsekwencji odrzucił skargę kasacyjną w stosunku do zainteresowanych jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.), której nie aprobował jako sumy odrębnych wartości przedmiotów zaskarżenia.

W zażaleniu skarżąca spółka zarzuciła naruszenie: 1) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. przez dowolne przyjęcie za pozwanym, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie zainteresowanego Z. B. stanowi kwota 9.446 zł wobec braku podstaw do takich ustaleń, w sytuacji gdy pozwany przedstawił rozbieżne wyliczenia w pismach z 26 i 29 listopada 2013 r., w żadnym z tych pism nie wskazał jaki zastosował sposób wyliczenia wymienionej w nim kwoty. W piśmie z 29 listopada 2013 r. nie wyjaśnił zasadności i prawidłowości weryfikacji kwoty pierwszorazowej, pozostałe kwoty wartości przedmiotu zaskarżenia wskazywane przez powoda w odniesieniu do pozostałych zainteresowanych nie były kwestionowane, a Sąd Apelacyjny nie podał zgodnie z regułami zawartymi w art. 328 § 2 k.p.c. przyczyn, dla których w tych okolicznościach odmówił wiarygodności twierdzeniom powoda dotyczącym wskazanej kwoty; 2) art. 21 i 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c. przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie za pozwanym, bez sprawdzenia prawidłowości zastosowanego sposobu obliczenia, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w złożonej skardze kasacyjnej wynosi w stosunku do zainteresowanego Z. B. 9.446 zł oraz błędne przyjęcie, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w stosunku do zainteresowanych: P. P. wynosi 3.165 zł, S. S. 6.833 zł, M. P. 2.787 zł oraz M. S. 300 zł. W uzasadnieniu podano, że spór toczył się

pomiędzy powodem (skarżącą) a organem rentowym, co wykluczało przyjmowanie jakiegokolwiek współuczestnictwa zainteresowanych w znaczeniu art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. i jednostkowe wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia, czyli indywidualnie w stosunku do poszczególnych zainteresowanych. Roszczenia powinny być więc zsumowane i tak określać wartość przedmiotu zaskarżenia. Występowanie w sprawie wielu zainteresowanych nie świadczy o współuczestnictwie formalnym prowadzącym do ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia odrębnie dla każdego z nich. Skarżąca odwołała się do postanowień Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09 i z 11 maja 2012 r., I UZ 17/12. W odniesieniu zaś do zainteresowanego Z. B. zarzucono, że różnica w składkach (indywidualna wpz) wynosi 9.446 zł, gdy prawidłowa wartość to kwota podana przez skarżącą, czyli 10.418 zł. Kwotę 9.446 zł przyjęto na podstawie pism pozwanego, które mają wadliwości metodyczne i merytoryczne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie błędnie neguje znaczenie odrębnej wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego z zainteresowanych.

W podobnej sprawie z udziałem skarżącej spółki kwestia ta wywołała zagadnienie prawne – *„Czy objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oznacza, że w skardze kasacyjnej płatnika roszczenia z nich wynikające podlegają zsumowaniu przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 21 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.), czy też wartość przedmiotu zaskarżenia należy liczyć odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika?”*

Skład powiększony Sądu Najwyższego w uchwale z 12 czerwca 2014 r., sygn. II UZP 1/14, stwierdził, że *„W razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.)”*.

Zarzuty zażalenia naruszenia art. 21 k.p.c. i art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. okazały się zatem niezasadne, jako że decyduje indywidualny pracowniczy stosunek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Na wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie nie składa się więc suma wartości przedmiotów zaskarżenia w sprawach zainteresowanych. Zażalenie nie jest więc zasadne w twierdzeniu, że o wartości przedmiotu zaskarżenia i dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje suma należnych składek (różnicy) od wszystkich zainteresowanych w sprawie.

Rozstrzygające znaczenie ma współuczestnictwo formalne, stąd o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie każdego zainteresowanego indywidualnie.

Otwiera to kwestię zasadności zażalenia w odniesieniu do orzeczenia dotyczącego zainteresowanego Z. B. Sąd Apelacyjny nie przyjął wartości przedmiotu zaskarżenia podanej przez spółkę dla tego zainteresowanego (10.418 zł), lecz ustalił tę wartość w niższej kwocie (9.446 zł). Rzecz jednak w tym, że uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie przedstawiono wykładni wyliczenia tej kwoty, zwłaszcza wobec różnych stanowisk skarżącej i pozwanego. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. jest zasadny. Sąd Najwyższy nie powinien wyręczać w tej materii Sądu powszechnego, zwłaszcza że wymagałoby to weryfikowania metody i zasad wyliczenia tej różnicy. W zażaleniu skarżąca wskazuje na odmiennie reguły wyliczenia przedmiotu sporu niż przyjęte przez pozwanego, a także na kwestie szczegółowe (przykładowo, że w złożonych przez pozwanego wyliczeniach – tabelach, luty ma 31 dni, a marzec 29 lub 28 dni). Z urzędu nie można nie zauważyć, że ustalenie podstawy składek zdecydowało o uwzględnieniu w innej sprawie skargi kasacyjnej skarżącej spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego z 25 września 2012 r., III AUa .../12 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania (wyrok Sądu Najwyższego z 14 listopada 2013 r., II UK 204/13, OSNP 2014 nr 8, poz. 121).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398¹⁴ i art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

